

15. aastaküü

Fi. Kreuzwäldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

1917. Üffit number 15 kōp.

Meie Mats

Nr. 109.

Laupäeval, 17. (30.) septembril 1916.

Nr. 109

Ena Inn.

I. Hendrik Groomann, Tallinnast. II. Eduard Vetler, Valgast.
III. Jaan Põder, Tallinna l. IV. Martin Malmberg, Tartu l.

Estifale.

Mu estifa, järeltulero sugu
ju wahwusest mul rääkis pikka lugu,
mis wanaisa peeru tule walgel
mul teadis jutustada pisar-palgel . . .

Ta rääkis mulle mitmest hirmsast isjast
ja langelasest Kalewist — ta pojast,
kuis Jennutil ta Soomest teadust otfis,
kuis äkstorid soos ta „wana tähja“ peffis . . .

Ta rääkis ludas meie esrahwas,
kes wästmata wõit'ema ja wahwas,
end püüdis wabastada wõõrast wõimust
ja ordurüüli häwicawast wainust.

Ta kortsus palgil märkasin ma puna
ja pisarat ta palgel tundsin mina,
kui jutustas ta ennemuistset lugu:
kuis kannatas mu Eesti rahwa sugu.

Dh estifa, tafumise tundel
ma tõutan sulle wägewamal wandel:
Et enne siin pojapoeg ei wäsi,
kui murtud on ju piinajate käsi — — —

Edjawäljal.

Karl Raask.

Broua Leeni lahutus.

Ewald G. Seeltigeri lõbus roman. (Järg 8.)

„Aga mu preisi!“ wastas ta aupakkimist. „Kudas wõite
niimoodi rääkida? Kas olen ma teile kõige wähemasti
põhjust annud niimoodi mõelda?“

„Müüd teietate mind ka juba!“ hüüdis neiu ja kugistas
sübit pettumusepilwa alla. „Aga õigus on teil. Mina pean
ju homme ära reifima. Ja teie ei tohi üleilbse enam minu
peale mõelda.“

„Mis on?“ küsis Fritz otse ametliku lühedusega. „Egas
teie wend ometi ei ole wetslit wõltsinud?“

„Mül polegi wenda!“ wastas Anna ja waatas tale
kohkudes otja. „Ma sain täna hommikul jälle kirja.“

„Tahin ma seda lugeda?“ küsis Fritz ärilikut.
„Dh parem mitte!“ tõrjus neiu aralt. „Mis seal sei-
sah, wõin teile ju ütelda. Ma pean koju sõitma.“

„Ja kes on selle kirja kirjutaja?“ uuris Fritz halas-
tamata edasi. Sellega oli ta naela pea pihta tabanud.

Ja Anna Döring tunnistas üles, et ta dieti ühe Halle
riffa saapawabrikandi armuke olla.

„Noh, näed!“ naeris Fritz. „Seda ma juba arwasin!“
„Tõeste?“ hüüdis neiu peaaegu õnnelikult. „Aga miks
ei ütelnud teie seda siis kohe?“

„Sellepärast, et eesjel olin!“ wastas Fritz hauahäälega
ja mõtles selgeste Helene peale.

Kolmeminutilise wiisakuse waheaja järele kutsus ta Annat
koju minema. Tal oli neiuist hale meel, aga wiha oma lol-
luse üle oli veel suurem, ja see tarwitsetes nüüd kibedaste
plahwatust.

„See saapawabrikandiherra on muidugi naismees!“
tõendas Fritz.

„Mis te minust arwate!“ wihasas Anna. „Ta on
minust ainult kaks aastat wanem!“

„Miks ei wõta ta teid siis ära?“ trumpas Fritz.

„Tahab küll, aga ei wõi!“ wastas Anna kurtse. „Meie
wahe on liig lai. Seal on tema wanemad ja minu pere-
kond. Minu wanemad on ainult waesed. Ja tema saatis
mu ta sanatoriumi. Meie tundime äksteist juba lapsena!“

„So,“ ütles Fritz ja pakkus talle käewart. „Wiimaks
on ta ometi päris hea pois!“

„Eks ole tõsi!“ hüüdis Anna üldõnnelikult. „Pean ma
talle äraütleva kirja saatma?“

„Sumala pärast!“ hüüdis Fritz ja tõmbas läe ära.
„Minult seda mitte. Mina olen ju abielus!“

„So!“ wastas Anna kainemalt. „Seda ma juba
arwasin!“

Aiwärawa juures wõttis neid lobapink wastu. Anna
Döring kadus kohe, ilma et ärareifimiseft sõnagi oleks lau-
sunud. Jutustati seda ja teist, oodati sabatähke, mis ilka
weel ilmuda ei tahtnud, ehl küll ajalehed sellest juba pool
aastat rääkisid, ja anti proua Gerstenbergerile rohkeste
wõimalust oma terawate tähendustega opereerida.

„Seal ta on!“ sojistas äkitselt peamees ja tähendas
sõrmega widewiku wines seiswasse õhtu.

„Tõepoolest!“ ütles Sillo-onu hingetu pause järele ja
ajas filmad suureks nagu lajutatnab. „Tore naine!“

„Noh, tore ta just küll ei ole!“ arwas Fritz laisalt.
„Aga kena on ta, ja ludas ta ostab kleidisaba kottu wõtta.“

„See nõuab wilumist!“
Sillo-onule tuli wesi suhu.

Kuna Fritz waitfjelt järele kaalus, kuba sellele daamile
kõige paremine ligineda, tormas wõike leitnant tullija juure,
tegi talle aupakkimise tumarduse ja hakkas kohe elawalt juttu
westma.

Broua Detleffen, kelle juuljed kuldse kroonina hülgasid,
naeris lord tafaleft. Tal oli pehme, täie blaga alkohääl.
Fritz ajas tõrwad kikki — külm judin oli ta seljast läbi
jooksnuud.

Siis lähenesid nad aiawärawale. Leitnant teretas loba-
pinki suurjugaufelt. Proua Detleffen pani teda waewalt tähele.

„Tere õhtust!“ hüüdis Sillo-onu kaunis waljuste ja
kergitas käbarat — lugupidamijewaldus, mida ta ainult
harwa näitas.

Proua Detleffen waatas lord pahemale ja paremale
poole tänawale, pööras ümber ja lastis filmad lord ka
lobapingist üle läia. Silmapilgu peatas see pill Fritz Sem-
melbachi peal. Siis lastis ta enda leitnant von Schmick-
witzist Idunapoolse elumaja juure saata, kus ta elas.

Fritzuga aga sündis sel filmapilgul isekäralik muudatus.
Ta tahmas äkki pahema käega õhuse, kotas kõri ja lah-
watas ära kui koorejuust.

„Mis siis sul on?“ küsis onu murelikult. „Dn sul mõni
kruuro juba puudu.“

„Keegi ei käi sanatoriumis karistamata!“ ütles proua
Gerstenberger julgeste.

„Onu!“ oigas Fritz nagu uppaja ning lahmas ta käewarrest kinni, sõrme selle sisse puurides. „Kas ja tähele ei pannud?“

„Mida?“ küsis onu imestades.

„Kui sarnane ta Helenele on!“ hüüdis Fritz wärisedes. „Suurepäraline nali!“ naeris Tillo-onu nii walguste, et doktor Ründel ühe hüppega tema juures oli, järele waatamas, kas midagi õnnetust pole juhtunud. „Wõite ta minu laelast ära, ta pigistab mulle sinised muhud käewarde.“

„On teil kusagil walu?“ küsis doktor murelikult ja katsumisega Fritzju wesejoont.

„Ei!“ küsidas see kui meesetu. „Ei. Mina olen läbi ja läbi terve. Usna normal. Ja ei tarwita kedagi arsti. Veel tial ei ole ma nii terve olnud!“

„See on haiguse kõige kõrgem tipp!“ tortis proua Gerstenberger.

Uga Fritzul polnud naljatamiseks tuju. Ühe hüppega oli ta puestitu pimedusesse kadunud. Ta luuras lõunapoolse elumaja toatüdruku Martha üles ja uuris järele, misfuguses numris proua Detleffen elab.

Luba seisis alumisel korral. Fritz luusis selle ligidal, kuid asjata.

Ka õhtusöögile ei ilmunud proua Detleffen.

Fritz waitis, kuna ta pilgud tufaselt särasid. Doktor Ründel uuris tema juures hullust.

„Kus on preili Anna?“ küsis proua Gerstenberger tasefesi, kui wastasfeisew tool tühjalt jäi.

„Palib!“ wastas Fritz lühidalt ja tormas kohe pärast söömist puestitku.

Uga ta jäi hiljaks. Lõunapoolse elumaja teatud aknad olid ja jäid pimedaks.

Nagu koertest tagaetud jänes jooksis ta ümber roosipeenarde ning otks jahutust. Põrkas aga pimedas herra von Schmillwitziga kokku.

„Wabandust!“ ütles Marsjünger haawatult.

„Täna samuti!“ hüüdis Fritz wihaselt läbi hammaste ja otks Tillo-onu üles, kes parajaste theemasinat üles seadis.

„Kui nüüd rumm veel westimata oled!“ fistas Fritz iseenele.

„Täna wõiksin enda kaanina täis trimbata!“

„Joo, pojule, joo!“ manitses Tillo-onu, kes heas tujus oli. „Res tontsi näeb, sellele aitab ainult grog!“

Ja Fritz kuulab waitides sõna.

XI.

Fritz tahtis parajaste ekmeele eine suutäit alla tugistada, kui proua von Detleffen tuppä lahises. Tuli jale määrati Anna Döringi tühi plats ja ta silmitses laudkonda lorgnoni läbi. Fritz hakkas selle pilgu all wärisema. Suutäis jäi tal kõrisse kinni. Tagajärg oli wäikene kõhahoog. Üle pea-laela tormas ta söögisaalist wälja, saadetud kaastundlikkudest pilkudest.

Kaas laast wett, mis ta wäljas ruttu kõrisse lallas, sigistasid teda jälle normalseisuforraale. Uga kui ta peeglist watas, ehmatas ta ise enese üle ära. Ta filmad wilkufid kui hullul. Ja ta lomas oma walutawat pead.

„Misfugune põhjata häbematus!“ oigas ta. „Res on niisugust asja tial näinud!? Seda ei lasse ma enesele meeldida!“

Ta wõttis peaaegu tangelaselisku poose ja tegi ka sellekohase liigutuse. Et ta billarditoas üksi oli, wõis ta seda enesele ka lubada. Kindlal sammul lähenes ta uksele. Kuid ätitsejt jahmatas ta.

Kui ta ekkis? Wõnikord tuli looduses imestamisewäärt sarnadust ette. Sarwis oli õige ettewaatlik olla.

Fritz jäi lohmetumaks. Neli lorda käis ta ümber billardi.

Peaasi oli oma üle walitseeda, oma kahtlusi mitte wälja paista lasta! Seda terawamine aga teda tähele panna. Kõik ta ka lord juba wääratas, kõrwale lomas!

Nitpea kui Fritz sel lombel oma seesmise inimese oli kokku raputanud, seadis ta ka oma wälimise lorda, silitas wurrusi ning ilmus jälle söögisaali. Parajaste kui Fritz ukse awas, lastis proua Detleffen ennaft wäikesel leitnandil wastasufest wälja puestitku saata.

Pommitamise all kannatanud kirik.

„Noh, kannata!“ mõtles Fritz ja tõmbas käe taskus ruskas. „Küll ma sulle su magustamise sisse soolan! See pasjits mulle! Mina kui abikaas pean pealt waatama, kuidas ta selle leitnandi narriga nalja teeb. Siis peatsin ma eht tindijooja olema!“

Ta tegi ringi, et läbi akna näha, nägi ka, kuidas nad ümber roosipeenarde läksid, ja kiristas wiha pärast hambaid. Seft proua Detleffen oli otse hammustamisewäärt ilus!

Ta ei jõudnud ennaft enam pidada, kistus akna lahti ja küsidas: „Leeni!“

Kuid proua Detleffen ei pööranud peadki. Ainult leitnant waatas wõitlusewalmilt tagasi.

Teised wõõrad, kes laua ääres istusid, said närwilisteks. Doktor Ründel tõusis üles ja wiis Fritzju kõrwale.

„Kõik on korras, herra doktor!“ ütles Fritz jääselt naeratades ja tippis enesele otse ette. „See oli ainult wiirastus!“

„Uga lubage!“ fistas doktor Ründel wiha el. „Minult? See pole sugugi tühine asi!“

„Waid tuleb naljast!“ seletas Fritz ja põgenes oma platsti peale, kus ta naljastelt leiba kallale kargas.

Doktor Ründel kadus kohe teise tuppä doktor Röckenbergiga nõu pidama.

See leidis, et asi sugugi nii hull ei ole.

„Mitte nii lähku, armas ametiwend!“ hoiatas ta. „Itka edeneda lasta. Mitte ekkstada. Herra Semmelhack noorem on naljakas. Sellepärast tuleb ettewaatlik olla!“

Doktor Ründel jäi oma arwamise juure. Teda oli wõimata pöörda.

Fritz sõi juba seitsmendat leiba, kui proua Gerstenberger ilmus.

„Teil oli midagi?“ küsis see.

„Mul jäi midagi kõrisse kinni!“ seletas Fritz.

„Nimelt?“

„Mu naine!“ wastas Fritz wäga tõsiselt.

„Wae nees!“ lahetses proua Gerstenberger otjekoheselt. „Uga ma usun, teie olete lahutatud?“

"Beel mitte täieste!" wastas Fritz ja liitas tassi tagasi.
"Urge mind piinale!" palus proua. "Ma lähen uudis-
himu pärast lõhki."

"Proua Gerstenberger!" wastas Fritz wannutamise-
toonil ja tassa. "Wõin ma teid täieste ufaldada?"

"Ma wõin waikida kui krematorium!" wandus proua G.
illegaalsetele sõrmil. "Julge ruttu! Ma wõtan ühe wõ-
leiva kaasa. Wahest wõin teid kudagiwiisi aidata, seda teen
ma tulise meeleheaga!"

"Sa wõttis käsitöötist kirjalimbriku ja peitis wõileiva selle
sisse. Fritz läks, pea norus, ees. Selmeses aias istusid nad
lehtlasel, kus kedagi kuulajat karta ei olnud.

"Ja Fritz jutustas tale kõik ära, mis ta teadis, kanna-
tas ja aimas.

"Pst!" hoiatas proua Gerstenberger. "Mitte nii
waljuste."

"Ja see proua Detleffen," oigas Fritz hambaid kirista-
des, "see punasejuuksealine nõid pole keegi muu kui minu
naine. Ma lasen enda illes puua, kui ta see ei ole."

"Aga herra Semmelhaad!" trööstis teine teba. "Teist
oleks tõsine kahju."

"See häbematus on otse hirmus!" kõneles Fritz edasi.
"Ma rebin tal näokate näo eest!"

"See jätke tegemata!" õpetas proua Gerstenberger ema-
likult. "Sellega saan mina teie toime, kui tal üleüldse näokate
ees on!"

"Teie kahtlete!" hüüdis Fritz. "Mina pean oma naist
ometi tundma. Ma olin temaga ju wiis aastat abielus!"

"Mm!" raputas teine pead. "See kõik ei tähenda veel
midagi."

"Peate teie mind siis hulluks?" wihastas Fritz.
"Meie oleme siin ju närwihaigete sanatoriumis!" was-
tas proua Gerstenberger naeratades.

"Saewas!" oigas Fritz, toppis kõrwad kinni ja pistis
pehku.

Nõõrdõigelt tormas ta puiestikumurka, kus ta proua Det-
leffeni ja leitnandi arwas wiibiwat. Ja tõsi, seal jalutasid
nad kõige suurema roosppeenra ümber. Proua Detleffeni
oli killa kleit musta pitsigarnituriga seljas ja ta juuks hül-
gas tullaana hommikupäike kääs.

Fritz pigistas hambad kokku, tõmbas käd ruskasse ja
walitses enda üle. Oh, kudas ta oma üle walitseda wõis!
Nüüd tegi tale äkitselt nalja sellejama roosppeenra ümber
jalutada, ainult teisi pidi. Nõnda pibi ta neile iga kolme
minuti pärast wastu juhtuma. Ja ta wahtis proua Detlef-
fenile näkku, nagu oleks see wähemalt mõne hõbelusika ära
warastanud. Proua Detleffen märkas seda pilku ja jäi fil-
manähtawalt rahutuks.

"Ahaa!" mõtles Fritz. "See mõjub. Sellejuure jääme.
Küll ta siis juba enda unustab ja ennast teistil imutab!"

"See arwamine oli täitja õige. Proua Detleffen kaotas
Fritzju pilkude all oma hingerahu, mida talle terwise paran-
damiseks tingimata waja oli.

"Kes see herra on?" küsis ta oma sõjawäelisel saatjal.
"Semmelhaad on ta nimi!" wastas leitnant wiisakalt.

"Pidada paar miljoni pärima ja on selle üle rõõmustades
peast pisut ogaraks jäänud."

"Aga mina ei soowi, et ta mind wahtepidamata oma
pillkudega täilitab!" ütles proua Detleffen ja tõmbas oma
ilusat suu torusse.

Herra von Schmillwitz pööras lohe ümber, Fritzule
wastu.

"Teie olete daami oma pillkudega täilitanud!" ütles ta.
"Nüüd jätate ta rahule!"

"Ei tule mul meelbegi!" wastas Fritz jämedalt. "Mina
olen siin sanatoriumis, saate aru — ja-na-to-ri-umis! Ja
nimelt veel närwihaigete sanatoriumis!"

"Ohoh!" tegi leitnant ja astus sammu tagasi.
"Kui teie mind aga sellele daamile tutvustada tahate,"

jatkas Fritz, "nii et ma temaga mõne sõna wõiksin rääkida,
siis kõrwaldub ta eksiartwamine, kui see olemas on."

Leitnant läks tagasi ja rääkis proua Detleffeniaga.

"Muidugi!" wastas see rahulikult. "Sellewastu pole
mul midagi. Rahustab see teid, siis veel õieti heameelega."

Beel kord käis leitnant tee üle niiske rohu ära.

"Audients on lubatud," teatas ta lühidalt. "Palun
selleks aega ainult wõtta. Mina jään daami kaitsmaks hüüde-
kaugusesse."

Siis läks ta Fritz Semmelhaadi seltis sinna, kus proua
Detleffen neid oma killa päiksewarju all ootas.

"Herra Fritz Semmelhaad! Proua Detleffen!" tutvustas
wäike leitnant kumardades, astus kolm sammu tagasi, pöö-
ras ümber, sammus 20 sammu eemale ja jäi seal, kell käes,
seisma ning ootama.

Fritz seisus liikumata ja wahtis proua Detleffeni pru-
nidesse filmadesse. See waatas mehikelt wastu. Ei pilgu-
tanudki. Ainult nagu imestades.

Fritz aga oli oma asja peale kindel ja puuris filmad
otse ta peaaugusse. See läks prouale wiimaks liiale.

"Teie soowite minuga rääkida!" küsis ta lühidalt ja
pani warju kokku, et seda kõige pahemal korral sõjariistats
tarwitada.

"Deeni!" oigas Fritz sügawast südamest.

Kerge puna lehwis proua Detleffeni näost üle.

"Teie olete mulle täieste mõistatusline!" ütles ta,
imestusest weidi toibudes. "Seft efsiti ei ole ma teile su-
gugi luba annud mind ristiniime järele hüüda ja teieks
ei olegi minu ristiniimi Deeni!"

Fritz waarus tagasi. Kui kahtlus, kas ta wahest pet-
tuse ohwer ei ole, wõttis ta üle, neid julgeid silmi nähes,
jälle wõtmust. Ta pigistas filmad kinni ja oigas kõrga üle
otseksse. See oli ju otse hull lugu! Mine kas wõi hullus!

Kui ta filmad jälle üles lõi, nägi ta proua Detleffeni
leitnandi poole minewat. Nii kergeste ja kenaste Helene
ei käinud! Oli ta ometi efsinud! Wõi tuli see kõrgete tan-
dadega saabastest, mida see proua kandis. Fritz nägi weel,
et proua Detleffen leitnandi käewarre, mida see talle pakkus,
tagasi liikkas. See paistis jälle kaugeste Helene laadi ole-
wat! Mispärast ta mitte proua Detleffeni laadi? Aga ta
ei teadnud temast ju midagi. Kui see daam Helene oli,
siis ei wõinud proua Detleffen muud olla kui mõni muu-
nasolewus.

Heida wõi meel ära!

Ja ta jooksis kui hull ümber roosppeenra, pea norus,
käd püstitastus, ligi pool tundi.

Ja puutus juba doktor Rõndelile filma, kes täna kõne-
tundi pidas. Ta elektriseris parajaste Tillo-onu ja wahtis
sellejuures wahtepidamata kõnetoa aknast õue.

"Mis teie seal ilusat näete?" küsis Tillo-onu.

"Waadake ise!" ütles arst.

Tillo-onu silmitseis wennapoja iseäralikku olekut, pead
raputades ja kaastundlikult.

"Waene pois!" tähendas ta murelikult. "Näeb nii wälja,
nagu oleks tal ufs peas. Ega ta seda asja ometi nii süda-
messe ei wõtnud?"

"Mis asja?" uuris doktor otseksst kibrutades.

"Noh, oma lahutusseasja itka," seletas Tillo-onu. "Tema
näeb nimelt waimusi."

"Tõeste? See on huwitaw. Kas tõeste waimusi?"

"Kuiigi ta mitte juft seda, siiski midagi sellejarnast. Eila
wähemalt pidas ta seda toredat proua Detleffeni oma naiseks."

"On tema proua nimi Leeni?" küsis tohter.

Tillo-onu nikutas imestades pead.

"Siis koondub tõendusahel," otsustas Dr. Rõndel wõi-
durdõmalt. "Nähtawaste muutub haigus teie wennapojas
maaniaks."

"Sumal hoidku!" hüüdis Tillo-onu jahmatades. "Ega's
te ometi arwa, et ta tõeste lolliks läheb?"

"Tõepoolest!" nikutas arst kaela wenitades. "Mina sil-
mitsejen teid juba kauemat aega."

"Isand Sumal!" oigas onu ja wõttis ehmatuse pärast
istet. "Siis olen weel mina süüdlane!"

"Ei!" otsustas doktor kategoorilikut. "Selleks on alati
päriwust tarwis. Nüüd minge saatte ta siia!"

Nii tuli, et Fritz peenra ümber jookstes äkki Tillo-onuga
kokku põrkas.

"Sina pead wiibimata Dr. Rõndeli juure tulema!" pa-
handas onu.

"Doktor Rõndel wõib minu kullil liugu lasta!" seletas
Fritz pahakelt ja jooksis edasi.

[Sahingumõllus.

Tillo-onu asendas enda nülid, et jutuaJamiseks wõimalust saada, lest peenart.

„Rui ja lohe sõna ei kuule,“ hüüdis ta ja keerutas enast wahetpidamata kanna peal, „siis sünnib midagi!“

„Midagi suurt?“ küsis Fritz põlgawalt. „Sinu ähwardust ma ei karda. Sa oled minu ju küllalt õnnetuks teinud!“

„Aga Fritz!“ rahustas onu. „Märka ometi! Sa ei teagi ju enam, mis kõneled!“

„Tean, wäga hästi tean!“ wastas Fritz wihastelt ja kargas lillepeenra keskele, onule ruskat nina alla hoibes.

„Waha!“ naeris Tillo-onu aralt. „Ole rahulik!“

„Sina oled kõige juures süüdi!“ wihastas Fritz ja wehtis ruskaga onu nina ligibal, nii et see filmanähtawalt punasemaks läks. „Minu terve õnnetus on sinu süü. Sinu ja su miljonite süü! Rusk põrgust oled ja oma miljonid üleüldse jannud? Oma paturaha? Käägi, ja elawa kaubaga sahkerdaja!“

„Taha, taha!“ tegi onu ja ahmis õhtu. „Mina ei pane sulle seda pahaks, sest et sa peast pisut segane oled. Minu miljonid on aus raha. Mina spekulerisin New-Yorgis nijudega.“

„Leiwasahkerdaja!“ sõimas Fritz. „Sa aus äri! Wõtku tont! Häbi! Aga seda ütlen ma sulle, kui mina siin veel hulluks lähen, siis hoia oma nahk! Ja kui sa ühel hommikul läbilõigatud kõriga ärkad, siis wõid selle eest mind tänada!“

„Siis lähen parem juba ära!“ arwas Tillo-onu ja lahkus weel rutemine kui ta oli tulnud.

Fritz aga nõjatas ühe puu najale ja kogus mõtteid. Jkka jälle jõudis ta otjusele, et tarwis on enese üle walitseda.

Selles kõlblises kõrguses leidis teda proua Gerstenberger, kes teda terweks puustitus otsinud.

„Tulen praegu proua Detleffeni juurest!“ ütles tulija ja wõttis ohates pingi peal istet. „Wastu temaga juttu. Ja wõin teile kõige pühamalt seletada, et täieste efsiteel olete.“

„Sa!“ hüüdis Fritz ja wajus samuti pingi peale.

„Ja peale selle,“ jattas proua Gerstenberger. „Kes ennast nii kenast naisest tahaks lahutada lasta, oleks wäärt, et tale eesliordu aumärt antaks. Wõin teile ütelda, on tubli daam. Ja daamide wastu olen ma muidu wäga ettewaatlik. Herzade wastu wähem!“

„Nagu minu wastu!“ pillas Fritz. „Kas te proua Detleffeni muud enam ei teagi?“

„Olen ma salapolitseinik?“ tõrjus proua Gerstenberger. „Mina ei tarwitse seda küsida, waid tunnen, et selles prouas walstuse raafugi ei ole, nagu seda preili Döringi peitus. Ja herra von Schmillwitzi eest hoide parem kõrwale. See on plüsfirohtu täis nagu suurüüf.“

Fritz waatas kella ja jooksis minema. Ta oli lubanud Anna Döringit waksali saata. Rui ta parajaste aiawärawa juure jõudis, pööras preili töld parajaste nurga taha.

Fritz keerutas kibarat, preili aga liputas waewalt taskurätikut. Ta teadis ju, et mehed tahawad petetud olla. Ja nii sõitis ta siis Hallsese oma saapawabrikandi juure tagasi.

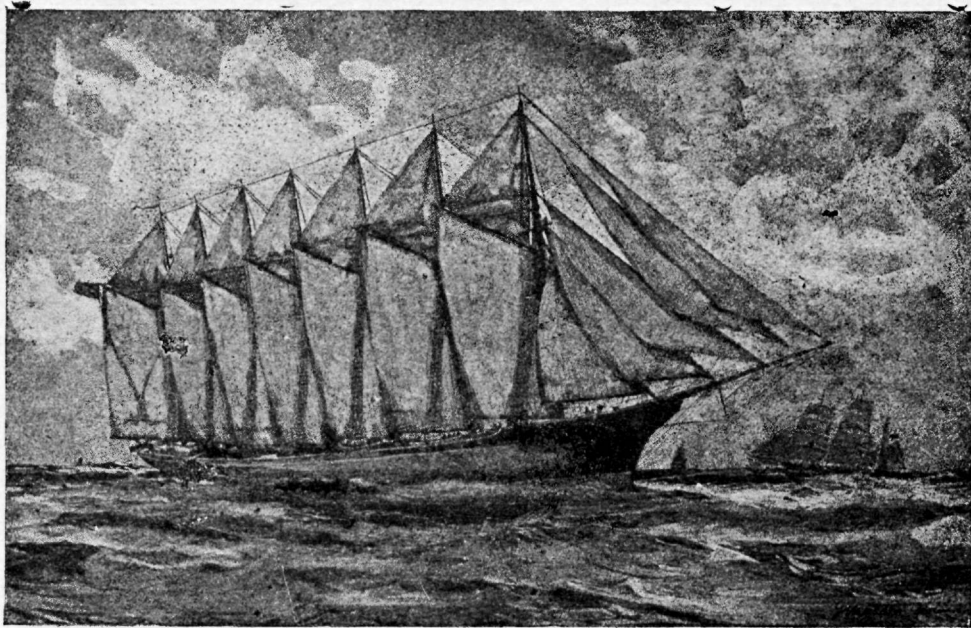
Proua Detleffen ja herra von Schmillwitz olid willa Marie rõdult silmitsenud, kuidas Fritz kibarat keerutades peaeagu käe ära wäänas. Proua Detleffen tarwitas selle juures lorgnioni ja leitnant ei wõinud hammustawat tähendus tegemata jätta, mille üle proua Detleffen naeris.

Fritz kuulis seda, kuid walitses enda üle. Ta tahtis niid enda üle täieste walitseda.

„Rannata!“ sifistas ta läbi hammaste, sigarit suhu pannes. „Rui muud ei aita, siis teen su armufadedats, küll sa siis wärwi hakkad näitama!“

Wõnalaul ostas ta enda üle juba sedawõrd walitseda, et proua Detleffeni ilma punastamata wõis näkku wadada. Doktor Kündel, kes laua otjas istus, ei lastnud teda filmapilgutsti filmast.

Runa Fritz walits, lobises Tillo-onu seda enam. Ta jutustas oma laewanaljasi ja luiskas nagu meremees kunagi, kes katskimmend aastat Jangtje peal kulide seltis sõitnud. (Särgneb).

Rõige suurem purjelaew üle maailma.

Cesti neiu.

Ras mäletab veel seda aega,
kui feltis wainul mängsime;
ning tarja hoibes lindudega
meie wõidu metsas huitsime.

On meeles sul veel lapsepõlwest,
see õnnis wabaduseriit,
kui säras film meil pühast õnnest,
meist eemal jäiwad mured kõit.

Eiis tõutatsime truuiks jääda,
ka tulewikus ühiselt;
ja püüda kõiki kätte saada,
mis noorelt waldas meie meelt.

Sa ajajooksul neiuks sirgund,
aga minust saanud sõjamees —
mind saatus karmilt kaifutanud,
mul raskusi veel palju ees.

Ma truuiks jäänud tõotustele,
ka, neiu, sulle ilka veel.
Ras wooruslihts, puhtaks mulle
ja seisad tulewikuteel? —

Õjawahtjal.

Alg. Timm.

Haigemajas.

Suwistepüha hommik. Sägawsinine, selge taewas — igal pool lõhnamine, õitsmine, laulmine. Sinililled, sirelid — kõik laotawad oma magusat, õrna õhku laiali; weel särab laste kõrtel ja lehtedel, weel walgub ta päikesekiirte suudluse all hiilgades puhtewate pungade sülest. Weel lafutab õõpil oma igatsawat, sulawat armastuselaulu pakus rohelistes pöõsjas, aga juba segawad end kellahelid selle hulka — heledad, pühalikud ja ometi rõõmsad, pidulikud kellahelid, mis üle ärkawa looduse kõlawad ja waljuste kuulutawad, et suwiste püha käes on — suwiste püha, Relipüha, rõõmupüha.

Ka R. haigemaja haigetuppa tungiwad need wagad, rõõmsad hääled.

Rahwatu, wäsinud mees, kes waitfelt oma asemel puhlas, palawikust säraw pilk päikese kiirte poole pöõratud, mis hooletult etteõmmatud akna-eesriidest läbi tungisid, naeratas taha, õnnelikult, ootawalt.

„Suwiste püha!“ sõjistas ta, „Wiimaks ometi — ja täna tuleb tema!“

Tema naeratus muutus weel õnnelikumaks, tema auku langenud põõjed hakkasid kergeste õhetama ja ta puruks lastud rind tõusis ja wajas sügawalt hinge tõmmates. Tema terme pahem käsi — parem käsi oli tal püsitiiku piste tagajärjel halwatud — õhtis tobades tuttarwat, tihtiloetud kirjalest, mis woodi ees wäljse laua peal seisid. Aga ta ei lugenud — ta oli tula alles liig tume. Ta surus seda ainult oma huulte peale.

„Armas, armas Edith!“ sõjistasid ta wärwita huuled leekawa õrnusega.

Sjegi waljuma hüüdmise tarwis puudus tal jõud, ja kui terwe, kui tugew oli ta alles poole aasta eest olnud — rikas, iseseisew ja õnnelik, üliõnnelik kui kõige ilusama, kõige parema neiu peigmees, kihlatud peigmees ühel neiu, kes ju Suwiste püha ajal tema omaks pidi saama igaweste, kes teda kui naine saata tahtis ta manasse, lahedasse majasse, mida roõpsid ja sirelid ümbritsesid. Seal tuli ta tegewasse sõjamäkke kutsumine — ta oli tagawarawäe ohwitser — waenlaselaga wõideldes oli teda püsitiikl käest haaranud, aga sellest hoolimata oli ta edasi wõidelnud, kuni kuul, rinnust läbi minnes, ta meelemõistufeta pikali oli sirutanud.

Raua aega oli ta surmani haigelt lamanud — siis saadeti ta ühes teiste raskest haawatutega — kodumaale. Tema tahtis oma mõisasse, oma tulewase äia, oma mõrsja ligidale saada, aga juba R-s seletas arst temale, et see wõimata olla; nii saadeti ta haigemajas. Nädalate kaupa heitles ta ägedas haawapalawikus jurmaga, siis sai ta pillamisi paremaks ja ühe nädala eest tohtis õde Marta tema mõrsjale kirjutada ja teatada, et oma peigmeest nüüd waatama tohib tulla.

„Aga kirjutage temale ka, et ma sant — ja jah — et ma igatahes terjus olen,“ nii oli ta wäsinud, kindla häälega nõudnud. „Ta peab seda teadma, enne kui ta minu juure tohib tulla, ta peab seda teadma!“

Õde Marta oli kaastundlikult tema kahwatanud, auku langenud näo peale waadanud. Mitte ainult sant, mõttes ta, ei, mitte ainult sant, waid ka lootufeta!

Ta ei teadnud ise mitte, et ta kops surmawalt haawatud oli, kuigi haaw paranes. Marta oli ta sõna kuulnud ja juba õige pea luges ta temale Edithi wastuse ette — lihtise, kalli kirja.

„Mis küsin mina sellest, et sinu käsi halwatud on; mina armastan teda veel enam, sest et ja meie isamaa eest oma elu kaalu peale oleb pannud! Suwisteks tulen ma sind waatama.“

Nõnda siis täna — täna!

Haige pigistas filmad kinni; kui laua wõis see weel festa, mil ta wiimaks ometi tuli! Waremalt ei olnud arst külastäigust teadagi tahtnud, see erutada teda wäga, ja nüüd lubas ta seda ometi — haaw oli siis ju parem, ta pidi warsti jälle terweks saama.

Terweks!!

Ruidas ta selle järele igatses, jälle terwe olla nagu enne, millal ta oma terwise wäärtust weel ei olnud tunnud! Ras ta küll weel ilal niisuguseks sai, nii tugewaks — ta tundis enda ilka weel isna nõrga olemat — walud ei wae wanud teda küll mitte enam, sestsaadil kui haawad paranes olid, aga ta oli nii wäsinud, nii hirmus wäsinud. Wististe tegid teda uneta ööd nii nõrgaks ja siis ta igatsus tema järele, Edithi järele. Kui ta teda lord jälle näha sai, küll siis ast ruttu paranes. Kui ta aga ruttu tuleks!

Ta mõttes edasi — õndja minewitu ilusad pildid tõusid ta waimusfilma ette, ümbritsesid teda, ta wäsinud meeled

Mõtted.

Mõhisedes, lohisedes,
Tormavad kaldale,
Häwitavad, purustavad
Elumere lained. —
Leadmata tumedusesse,
Aegade woolusse,
Purunewad, häwinewad
Danne ained!

Sillelene, ornatene,
Miks ja kitesid?
Plutjesid, unistajid,
Kannil kowadel?
Ei sa ei suutnud
Jäädawalt diisida;
Kärtsid, kadusid
Armuta sügisel! —

Südamekene, noorukene,
Asjata püüdsid
Jhaldatud, igatsetud
Rahu randa:
Saatus nii armuta,
Tahtis sind wintjutada
Luimadel, karmidel
Kätel kanda!

Tasafelt lahustab,
Salalifelt jahustab,
Luul, puude lehti
Metsa salus. —
Rinnas ärkwoad,
Elule tärkwoad, mõtted. —
Kuid rahutul südamel
Dn itlagi walus!

Aleg. Timm.

Esjawäljal 23 — 6 — 16.

Afrikas lõwijahtil. Kõlma werd ja kindlat kätt nõudew filmapill.

lätid segi, kellahääled kostsid ta luulepiltide hulka ja hällitafid ta magama.

Paar tundi hiljem.

Ta oli praegu oma eine, lihaleeme, ära söönud, õde Marta seisis alles ta woodi ees ja naeratas tale lahkest, julgustades otša. Seal ütles ta poolwaljuste:

„Müüd peab Edith warsti tulema! — Õde Marta, palun, andke mulle mu rist kätte!“

Ta waatas õele paludes otša ja — punastas.

Õde pööras näo tõrwale, ta h uledrukusid äraandlitus meeleligutuses; ta astus wälse kapilese juure ja wõttis sealt lihtsa Georgi risti — selle wapruse märgi ja palga. Saige wõttis selle tasafeli oma terve käega wastu ja wahtis seda laua, laua.

Tasafeli läts õde toast wälja ja niisama tasafeli awanes paar minutit hiljem uks. Sirge, sihwakas, ilus neuu astus kahwatult, aga rahulikult üle läwe.

„Sasha!“ ütles ta õrnaste.

Saige waatas illes.

„Edith! Ometi wiimaks!“

Ta tahtis seda waljuste hüüda, aga see tuli ainult tasafeli, kui ta ütlemata õnnelikult üle ta huulte. Ta sirutas tulijale käe wastu, Edith jooksis ta juure, wajus woodi ette põlwili ja surus oma huuled palawaste tema waele, liikumata parema käe peale.

„Minu Sasha, wiimaks ometi tohin ma sinu juures olla!“ jostistas ta südamlitult.

Ernst Pudel,
Earust.
Segewas sõjaväes.

A. Resküla,
Peetri m.
Eõja algusest sõjaväljal.

Aleksander Zulp,
Narwast.
Wabatahtlik. Sõjaväljal.

Anton Rafenet,
Tallinnast.
Segewas sõjaväes.

Paul Palgi,
Narwast.
Eõjalaewastikus.

"Arst ei tahtnud seda ju lubada," wastas haige käri-
fewal häälel ja silitas neiu paksu juukseid, "nagu mõits sinu
nägemine mulle paha teha — aga nüüd olen ma ju terwem!"

Edith kumardas weel sügawamale tema kohta.

"Warsti saad sa isna terweks!" ütles ta kustuwal
häälel. Oh, ta teadis, iial, ei iial ei wõinud Sasha terweks
saada, waid pidi, wõib olla warsti, wõib olla juba täna
surema, mitte mingifugust lootust ei olnud enam olemas!
Et tema wiimaseid tundid wõimats teha, selle jaoks oli ta
tema juure lastud. Wärsfewate huultega suudles ta tema
kätt, tema otsaesist — haige naeratas tale õrnaste wastu.

"Kui õnnelikud tahame meie olla," sõstas ta, "aga
muidugi, Edith, mul pole sulle enam midagi muud tafsus
pakkuda mu terwise ja jdu eest," — ta tõstis risti ülles,
mille ta oma nime kuuldes ennist waiba peale langeb last-
nud, "kui oinult see rist."

Pisarfilmil wõttis neiu selle wastu.

"Sa tead ju, Sasha, mu armsam, kui ühes meeles meie
südamed kõiges olid, nii ka armastuses isamaa wastu, ja,
kuiigi minu süda sinu lastumisel walu pärast lõheda tahtis,
siiski ei oleks ma sind iial tagasi hoidnud. Ma olen uhke
sinu peale, sinu wõitluse, sinu walu, sinu were ja walu läbi
wõidetud risti peale, ja, niikaua kui ma elan, saab see rist
mulle kõigetallimaks waraks, kõige ilusamaks mälestuseks
olema!"

Neiu filmad waatasid temale waimustusega otja ja ta
huuled puutusid risti aukartlikult.

"Jah, midagi weel kõrgemat on olemas kui isiklik õnn,"
sõstas haige edasi, "aga meie saame ju sellegipärast õnne-
litud olema. Jumal on halastaja, tema on mulle elu kin-
kinud, on mulle sinu armastuse alles hoidnud, Edith, mis
on mulle muud weel waja?!"

Ta wõttis pikkamisi neiu käe ja tõstis selle oma suu
juure. Palawalt puutusid ta huuled neiu walget kätt, kuna
ta ise õnnelikult sõstas:

"Minu armsam, minu kallim wara ilma peal!"

Edith põlwitas weel ikka tema woodi ees, hoidis ühes
käs tema kätt ja silitas teisega tema muste juukseid.

"Kannata weel wähe, Sasha, warsti jaad sa jälle tu-
gewaks, siis wõtan ma sinu kaasa ja meie sõidame maale,
koju! Oh kui ilus on Eshermolafis — firelid õitfewad täies
ilus, roosid ja shasminid puhlewad ning õõpitud lastuta-
wad pöösfastes oma laulust; — seal on nii waike, nii ra-
hulik, seal jaad sa jälle terweks, pead terweks saama!"

Neiu sõnad kostsid nagu tafa meelitataw lauluwõis —
haige kuulas, õnnesära filmas ja õnnelik naeratus suu
ümber.

"Jah, Suwistepüha — meie pulmapäew pidi see olema
— wäiksed roosid minu aias õitfewad küll juba — ma
tahtsin neid sulle mõrsjaliseks lillekimbuks noppida," ta pea-
tas natuke ja waatas neiu otsa — kurb, ahastaw pikk
ilmus ta filmadesse. "Edith, kas see päew iial weel tuleb?"

"Minu armsam, kui Jumal tahab, noidid sa mulle
warsti suuri roosid meie atast, kui wäiksed wähest ju ära on
õitsnud," ütles neiu õrnaste.

Haige pigistas filmad kinni ja waike wäsinult.

"Kui rõõmus, kui rõõmus olen ma, et find näen!"
ütles ta natuke aja pärast.

Õhtu. Sasha soowil oli woodi atna lähedale tõstetud
ja aten lahti tehtud. Wäljas ei olnud aga midagi näha
peale paari puuladwa ja tiiki linitaewa, mille laotuses juba
üks täht wäsinud säräl sätendas.

Edith istus Sasha woodi kõrwal, suur kimp walgeid ja
illast firelidisi süles ja haige waiba peal — neiu oli neid
lõunaa ajal, mil haige magas, linnast õstnud. Lamp põles
taetult, firelidõhn täitis tuba ja peletas arstirohtude tera-
wat haifu natuke eemale. Nad olid mõlemad wait — li-
gutatud — hoidsid üksteise kätest tummalt kinni.

"Waata, kuidas tähed säravad," algas haige korraga
iseäranis waljul häälel, "nüüd on kodus nii ilus! — Kui-
das olen ma tänasest päewast und näinud! — Sireltpöösfaste
wahel, kui õõpitud laulu lastutawad, pidime meie rändama!
— Sina alles walges mõrsjalleidis, pärg ja firm peas, ja
kui ning tähed ja õied ja linnud, nad kõik, kõik pidiwad
pealt waatama, kaasa tundma meie suurt õndsust, ja
nüüd —"

Ta jäi wait ja pigistas neiu kätt kramplikult. Siis
wõttis ta firelidõied ja hoidis oma näo ees.

"Kuidas firelid lõhnawad — Suwistepüha" — ta hää-
muutus ikka tafsamaks — "ah Edith, Edith, mispäraft
pidi see nii tulema — ma armastan sind nii wäga — kui
õnnelikud wõitfime meie olla — see ei pidanud aga olema
— mu isamaa — teda armastan ma ka —"

Ta peatas jälle.

"Suudle mind!" sõstas ta.

Neiu kumardas tema kohale ja suudles teda kindlaste,
palawalt.

"Sasha, minu Sasha!" sõstas ta.

Haige wastas ta suuandmist wiimase jõuga.

"Oh Edith — ma pean — kui raske see on —
sinust —" oigas ta, katketes — "armas, kallid, minu —"

"Sasha!" karjatas neiu meeleehtlikult. "Sasha, jää,
ära sure mitte!"

Naeratus lehwis üle haige aukuwajunud näo — tröö-
sitiw, õrn naeratus.

"Ma armastan sind!" ütles ta segaselt, siis langes nagu
loor ta filmade ette. "Ela hästi — see ei pidanud olema —
— see sündis tema eest — meie isamaa eest — hoia minu
rist alles —"

Neiu hoidis ta kätest kinni, haige jäi wait. Siis hat-
kas ta uueste rääkima, ta mõtted lätsid segaselt, lehwisid
minewikuse — tulewikuse, nagu ta seda polnud lootnud.

"Kuidas kellad helisefid," sõstas ta. "Pulmatellad —
Suwistepühakellad — Edith, mu armas naine, — kui
ärawääkimata õnnelik olen ma — nii — õnne —
lik —"

Ta filmad lätsid kinni — sügaw hingetõmbus, kerge
strutamine — neiu suudles wiimse hingetõhu ta huultelt,
siis puresktsid walupisarad ta filmadest ojadena woolama
ja meeleehtlikult karjatas ta:

Anton Rutlane,
Wõru kr.
Sõjaväelaj.

Ernst Kirshfeldt,
Tallinnast.
Tegewas sõjaväes.

Mihail Saharow,
Tegewas sõjaväes.

S. Wäljaots,
S. Jaanist.
Polgu kirjut. teg. sõjav.

August Keks,
Narvast.
Sõjaväelaj.

„Sasha — minu õnn, mu kät!“
Wäljas läks ilm itka pimedamaks, wilu õhul woolas
wäljast tuppa. Täht tähe kõrwal säras taewawõlwil, õõ
algas — Suwistepüha oli möödas.

Seal, kus ainult sõjariistadel hääleõigus on.

Bootele Mesikäpp.

LIV.

Järgneval päewal äratas meid hommitu wara tunni-
peal oletu feltimees üles. Ka naabruses oletateft muld-
onnideft kostis kära. Seal seadfiwad roodud endid joonde.
Oli wilu, udune hommit, ilm jumpas ja wihma ähwardas
sadama hakata. Waewalt paififiwad mõne samm peal
seiswad ükfiwad männid filma. Tundus halb higi ja mus-
tuse lõhn. Hallid inimeste kogud liikusfiwad rootudesse ja
bataljonidesse. Kuuldufiwad surutud komandohüüded.
Walmistati wõitluse wastu.

Laiadlaine hüglane, bataljonikomander, alampolkownik
B. andis rooduülematele isääralist juhatusi. Pikkamisi lii-
kusfiwad roodud roodude järele ja kadufiwad pimedusesse.
Kauguses kadus sammude kõla pehmesse mudasje.

Kuulbus ka meie ülema komando. Liikus efimene jalk,
teine, kolmas... Astume maanteed mööda. Siin seisab
põlenud halup, millest ainult aberwars järele on jäänud.
Siin lehwib punase risti lipp — efimene liini fidumisepunkt.
Juba jõuamegi kaewitutesse. Korraldati nii, et oja roodu-
dest blindashidesse ja oja kraawidesse jäiwad. Meil, maa-
kuulajatel, oli muidugi efle afumine.

Waewalt wõis hommitu ämaruses eelolewat metfa eral-
dada. Seal istuwad sakslased. Liikusime ettepoole, edasi
nende poole... Sagedaste tõusewad raketid waenlase talus
õhtu, fätendawad seal mõnikümend sekundi ja kustuwad
pea. Meie ega ka sakslased ei suuda nende walgujel midagi
näha. Tühine waew, mis rohlem harjunud kombe päraft
tehtafje...

Ohwitserid on täitfa kiilmawerelised. Kõik on walmis
ja ootawad suurttükitule andmist. Mõned filmitfiwad sage-
daste uurifi. Punkt kell pool wiie ajal hommitu teeb meie
üks batarei efimese paugu. Lähed mõni sekund mööda ja
nüüd kostab fogu ümbruseft ühine suurttükki mürin. See
paugutamine lähed itka ägedamaks ning wõtub marulise
ifeloomu. Sakslase batareid waikiwad. Raste on belda,
paljud meie batareid tuld sülitawad, kuid maa põrub, mets
kajaneb lõpmata. Suurttükki mürin sunnib ifegi lähedafseis-
jaid waljuste kõnelema.

Kadunud on wäljaastumise eel igafugune kartus ja
hirm. See ennenagemata uraganline suurttükkituli rõõmustab
meid. Wõis umbes weerandtundi mööda läinud olla, kui
ka waenlase batareid häälitfema hakkafiwad. Meie bata-

reidega wõrreldeft oli see lapsemäng. Oli tunda, et waen-
lasel fiin wähe suurttükka on. Ta wastas waewalt iga kümne
paugu peale ühega.

Waenlane tundis instinktiwseft, et meie jalawäe batal-
jonid endid wõitlusele walmistawad. Nende püüfid ja kuuli-
prijfid ootafiwad meie ilmumist. Meie batareid aga jatkafi-
wad oma häwitufetööd. Ohus ja ümbruses oli sarnane
müra, et harjumataste kõrwad järjest pilli lõiwad. Meie
armsam loom, terane fogterrier, põgenes kõige kaugemasse
muldonni nurka ja huilas seal.

Kella kuue ajaks jõudis suurttükkiwägi oma tööga lõpule.
Nüüd astus jalawägi wõitluseareenale... Ta oli wõidu peale
kindel, seft meie suurttükide häwitufetöö wastase talus oli
põhjalik... otastraat aed, kui luuaga pühitud. Blindashi-
dest ainult haledad waremed järele, millede wahel need saks-
lased hukka saiwad, kes põgeneda ei jõudnud. Efimese joone
kaewitutes leidfime meie õige palju waenlase furnuifehi.

Esmalt jääme meie nende kaewitute waremefele peatama.
Meie rased suurttükid wõifid waenlaste reserwif tule alla,
kuna kergeid tiitwafi ristifiwad. — Efimene bataljon walmis-
tas ennast tiitwõitlusele... Meie, kes me' eesjoone kaewitu-
tes wiibifime, kuulfime selgeste nende „hurra“ hüüdeid.

Närwiline erutus wõttis meies wõimust. Meie olime
kui kurwad, et seal nende seas ei wõinud wiibida. — Seal
kostis aga lõpmata püüfide ning kuuliprijfide ragin... Meie
ilemuse pidas binoklit filmade ees ja waatles bataljoni tiit-
wõitlust. — Ka teine rida kaewituid langes meie kätte —
sakslased... ofalt põgenesfiwad, ofalt annawad nad ennast
wangi. Meie meeleolu muutus weel rõõmsamaks. Ifegi
ilm läks ilufaks, päikefepaisteliseks — hommitu kella seitsme
ajaks, kui meie selle wõidu saime.

LV.

Korruga kuulduft meie ülemuse komando:

„Efimene jaoskond astugu wälja. Edasi, maantee äärset
kraawi mööda!“

Ustufid wälja efimene ja teine jaoskond, wiimati ka meie.
Gespool, maantee ääres, on waremed. Kümme minutit
waenlase ägeda kuulipilduja ja piisiktule all kõhuli roomates
jõudfime meie nende waremefeni, ilma et ükski meie seaft
haawata oleks saanud... Waenlane awas aga nende ware-
mete peale suurttükitule. Tuli nendest waremefest lahkuda
ja ahelana ettepoole liikuda... Weel oli poolwersta, kuni
waenlase seifutohani. Edasinihtumisel tarwitame iga kün-
gast, labidat, kilpi omale kaitfeks. Kaewame ka mättaid
kaitfeks. Ühifft kaewikut on wõimata kaewata, seft waenlane
awaks fiina kofe suurttükitule...

Meie olime oma polgu pahemalpool ääres kõige äär-
semad. — Eel wirwendab kaewikujoon, mis mõlemilpool
maantee ääres loofleb. Oja meist jootfseb waenlase risttule
peale waatamata üle tee.

Tuleb kõige rassem ülesanne. — Tuleb, lagedal wäljal
ükfiliid pajuft ja fchrapnelliautufi warjuts tarwitades, waen-

lase kaewituteni postada. Seal on juba kergem joonetaewitust määda metsani minna, kus meie lõpu eesmärk. Tingimata tuleb meil ikkiski tarwitada, et waenlasti metsast wälja läbida. Tubli töö, sest siin on ta ennast kindlustanud, kui ta talwile positsiooni-õjale ennast lohendab.

Oli ainult walida — kas wõit wõi surm... Tagasiastumine tähendab niisama surma. Waenlane awas meie seljataha ägeda suurürituse. Nad külwasiwad kingu meie seljataga srapnellwihmaga üle. — Nii oli meie tee läbi-õigatud ja ikkiski referw ei saanud meile abiks tulla.

Oli selge hommik. Waenlase kaewitust oliwad kui peopesalt näha. — Selgeste nägime oma ees metsas harwade männide wahel mustawat singa-songalist joont. Olastraadiga on puud kaewituste ees kui ämblikwõrguga põimitud. Siin ei ole nad traataia jaoks watasti tarwitanud. Kohati paistawad meie raskete suurürituste poolt purustatud männid ühes olastraadi sasmustega silma.

Metsas walitseb waitus. Ei ole inimehingegegi näha. Minult pahemalpool tuksub waenlase kuulipilduja. Ka meie seas peremeheneb dudne waitus. — Sarnasel ärawal silmapilgul ilmub weel minewit silme ette... Wõtteta efsib minu pill maanteele, mis paremalpool maduneb. Wõttes mölgub: „Tulgu, mis tuleb!“

Mis nüüd järgnes, see sündis wäga kiirelt, peaaegu arusaamatalt. Wäletan weel pehmet mudast wälja, milles istitud kiwikesed warju pakkusiwad...

Anti last joonetaewituste asuda. Masnikult lohendamine oma sineli, pabrunitasitud ja nihutamine oma pihtasti muljumata asjadetikest weidi kõrgemale, ilma et sellest rohkem kui silmapilguks kergendust oleks saanud. Surun piisni trampilikult läes ja waatan seltsimeeste liigutusi.

Joonetaewitu lõpul tuulen eesriidade „hurra“ karjumist, m. da ennem mõirgamiseks tuleks nimetada. Seal ta ongi — see kohutaw, jäle tikuwõitlus... Tähendab, algas juba.

Nüüd tunned, nagu oleks sulle tiimad antud, milledele sind sügawasse kuristikku kantakse... Minu kõrwal langeb seltsimees. Kuuldub ihine kuulide wõngumine. — Siin on olastraat-aed, mille jäänused meie, palawikusarnase ägedusega piisilaaadisti tarwitades, purustame. — Puude wahel wiiljatamad sinakashallid mundrid. Metsast kuuldu ihine ragin. Kellegil meist ei tule mõttesse ennast warjata. Sihitimest ei ole — ei meie ega waenlase talus juttu, paugutame umbropsu, piisti seistes... Saksalased ei piisnud meie surme ees — pögenesiwad. — Metsil, wihane kisa täidab metsa... Kargame kaewituste... Siin ei ole enam ainustki waenlast. Sitjakuliseft taob joonetaewit nende referwide poole. Sinna poole pögenewad mõned istitud waenlased — walgumad hallid mundrid ja lasted. — Meie paistame neile käsigranatisti järele. Ka eesolew kink langes meie kätte. Kui metsalised jookseme, „hurra“ mõirates, pögenewa waenlase järele. Nüüd ei suuda meid ikkiski wägi pidada — ei piisfikkuolid ega kuulipildujate metallwihm.

Wõlwaikul wõtsime meie, nagu öeldub, waenlase peaseitloha ära. See kink walitseb umbruse üle. Siit oli kerge waenlasele oma suurürituse korrekteerida. Kingu keskel on katlaatoline nõgustil suurepäraliseks peidupaigaks. Siia ei suuda lähedal olewast waenlase kaewitust sihitud kase kuulipilduja tuli meile enam kahju sünnitada. Meie ajubesse asub aga jultunud iha, kuidas saaks ta neid omandada.

Juba awab waenlane oma suurürituse meid umbrisefawa metsa peale. Siia sellele kingule ei ole ta weel laenguid saatnud, kuna ta wäga hästi siia sihti teab wõtta. Meitesse asub arwamine, kui tahaks waenlane meie seljatagust sellepärast suurüritust tule all hoida, et referwid meile abiks ei saaks tulla ja nii meie tema kätte wangi peaks langema.

LVI.

Dipnit S., meie ülemus, saadab käskjalad referwide juure teatega, et meie selle kindlustatud loha ära oleme wõtnud. Käskjaladena lahtusiwad neli meest. — Peagi märkame, et waenlase saadetused, mis meid umbrisefawas metsatulas lõhlewad, lämmastawat gaasi laiali laotawad. Meil on aga masked-respiratorid läepärast.

Mets, mis meid umbrisef, ei ole mitte wäga paks. Gespoo on wälge kaewituse, kus umbes kuuskümmend

saksalast kase kuulipildujaga istuwad. Nende seljataga, laugemal, on referwid. Meie aimame, et waenlase talus midagi ette wõetakse.

Meie kases olewast kingust kuni selle ärawõtmata kinguni maduneb joonetaewit, mis umbes sada samm piki wõib olla. Rahjuts saiwad lõuna kell kahetseksümne ajaks meil käsigranatid otsa. Kuidas wõime meie waenlase kuulipildujaid ilma nendeta waitima sundida. Nendeta on wäga täbar waenlasele lähineda.

Tuli sellega leppida, et püüda ärawõetud kingu oma käes hoida. Meie saatsime wahid tiwadele, et waenlane meid piirata ei saaks, isearanis maantee poolt küljest.

Kingu, mille peal meie seisime, umbrisef kaewit, kingu keskel oli nõgustil. Igalepoole umbrisef wiisime tee wõi joonetaewitust. Sarnases kohas wõisime meie endid waenlase kuulide eest wäga hästi warjata. Peataewit on olste ja risudega tapetseritud, et ta liiwaga ei umbneks. See nõgustil oli lähimõeta umbes sada samm.

Siin on kaks blindashi, jämedate palkidega ja umbes pooleksümmalise kiwatorraga. Sarnast katet suudab wahest kahetseksümne tsomadani purustada. Blindash on hästi tehtud. Nad ei ole mitte amarad, on isegi mõnused, selle sõna ajakohases mõistes. Mingisuguseid tsemendi ega raua-betoni latteid ei ole waenlane siin tarwitanud. Blindashide suurus on — kolm silda pituti, kaks laiuti. Esimast on palgid pandud, siis mullatord, jälle palgid, tord mulda jne. Põrand on laudabest ja tasane. Seinte ääres on riiulid ja lawad. Ohwitseride jaoks on kaks puuwoodit tehtud. Töö on ilus, isegi kunstindutele wastaw. Nendes on umbruse mõisateft toodud pehmed madratsid, soojad waidad ja padjad lumiwalgete püüridega. Lual on kaks saia, riiulitel mõned tühjad konjakipudelid. Leidime mõne karbi sulatatud raswa, niisama ka sigarisi. Lual oliwad mõned saksakeelsed raamatud — Saksil ilutirjandus. Teises blindashis oli käsigranatide laburuum ja karauli koht. Saksilise ajal olid mõlemate blindashide aknad puruks pörunud.

Nendes blindashides puhastime meie torbamõdda. Päew oli wiluõditu. Saksalased oliwad siin keema wett keetnud. Walmistamine teed ja mähkime omi haawatuid seltsimehti. Peagi lähines aga sündmusetund, mis sakslastele wäga walus maitses.

Lõuna jõudis kätte. Meed, teda meie sõnumitega kingu ärawõtmise üle wälja saatsime, ei tulnud weel tagasi. Ettsid nad teel ära, wõi saiwad waenlase saadetuste läbi hulla, nende küsimuste peale on raste wastata.

LVII.

Iga tund wõis oodata, et saksalased peale tungima hakkawad. Juba tegiwadki nad esimese katse. Nad pugestiwad teekaewituse, mis meie kinguni tõi. Juba tahtiwad nad meile käsigranatisti süstama hakata, kuid nad leidstiwad ootamata takistuse eest...

Keegi wabatahtlik meie seast, kes seal teekaewitust uitas, leidis niisuguse koha, kust kogu kaewitu silt-salk näha oli. Ikki waenlane ei wõinud lähineda, ilma et teda poleks märgatud. Keegi, kes meie seast kõige ofawam lastja oli, seati sinna wahi peale. Tema wahi koha masteerisime meie hästi ära.

Pommipildujad - waenlased, kes lähemale usaldastiwad tulla, langesiwad tema märklauaks. Lühitse aja jooksul lastis ta kuus saksalast maha, kellede surnutehad nüüd seal kaewitust lamastiwad. Üks waenlastest wistas pommi, kuid see lõhkes kaugele wahi kohast.

Osa meist kogus selle wahi koha lähedale, et walmis olla, kui waenlane peale tungima hakkab. Teised seisiwad nõgustikus referwis, niisama ka joonetaewitustes. Peab wälja piista oli wõimata. Kohe paniwad saksalased oma kaks kuulipilti tööle.

Kõigil meil olid närwid äärmuseni põnewil. Meie ülemus jaotis uueste käskjala teele palwega, et meie käsigranatisti saadetak, wõi abi wäge, et waenlase käest kuulipildujaid ära wõtta ja neid ka sellest kaewitusest minema kihutada. — Meid umbrisef rufuw waitus. Kella kase ajal leidstiw mõned teraskilbid maha maetutena. Meed seadime kingule ja asusime ise nende taha wahi koha. (Järgneb.)

Sinised futad.

Jutule näitlejanna elust. Ainetel Bor.

Ma lamasin paberossi suitsetades sohvale ja lugessin värsket ajalehte. Järsku langes minu pill ühe isäralise kuulutuse peale. Kuulutuse tekst oli järgmine:

„Sinised siidifutad

Maatri uulitsast Eesti teatri minnes ära kaotatud. Ausat leidjat tasutakse kõige õrnema ja sojema tänuga. Maatri uul. nr. ** korter *, neuu X.

„Bististe mõni näitlejanna?“ lausufin ma küsivalt oma eite. „Ah, see o'leks wast õnn, sulle leida, kaotajale kätte wiia ja selleläbi tundmata neiuga, kes kog ni väga ilus wõib olla, tuttawaks saada!“ Ma õerufin ärwuse pärast ki ja ja mõtlefin, et mul küll waewalt õnn osaks saab neid kaotatud sulle leida.

See kuulutus tegi mu meelesolu tufajeks ja kogu päewa rändafin ma toas ringi, nagu oleks mind ei tea misfagune rasle õnnetus tobanud. Mõte, et mul mingifugust wõimalust ei leidu selle neiuga tuttawaks saada, tegi mind otse hullumeelsfeks. Kogu päewa ei sõõnud ma midagi. Aga teife päewa hommikul tundfin ma juba nalga ja läfin lähemasse res'orani hommikuueinet wõtma. Ma hüüdfin tellneri ja tahtfin omale portsjoni fhinki munaga tellida, aga mu mõtled olid nii segamine, et tellnerilt fhingi asemel portsjoni siniseid sulle tellifin. Kui tellner mulle jahmata-des näkku waatas, nagu oleks tal mõne nõrgameelsfega tegemist, jain ma oma ehtituseft aru ja lordafin parandades uueste oma tellimist.

Kas näete, misfugust mõju äraneeatud kuulutus minu peale awaldas. Mina, kes ma muudu alati kainelt ja kilmawereliselt mõtlema ja otsustama olin harjunud, olin korraga oma ifeifeiswuse kaotanud. Ruttu ja ilma mingifuguse maisfeta kugistafin ma fhingiportsjoni alla ja kogu jõõgjata mõtlefin ma itta:

„Helde, armuline taewas! Kui mina ometi see õnnelik oleks ja need kaotatud futad leiaksin!“

Siiiski, kui ma jälle piifut kainemalt mõtelda sain, tulin otfufefe, et neid leida tätefte wõimata on ja mu meelesolu langes kõige fägawama turwameelsufeni. Igalpool, kuhu ma aga oma pilgu heitfin, nägin ma siniseid sulle õhus wirwendawat, ja ifegi õõsel unes ilmufid nad minu ette, nii et ma afemel aelebes õõ hoopis rahutult mõõda saatfin. Sealjuures ilmus minu waimufilma ette weel üks hõwitaw nägu, kes mulle kahjurõõmuga ühtelugu kõrwa fofistas:

„Ei leia! Ei leia! Ei leia!“

Ma kargafin üles, haarafin lehe pihku ja lugefin weel korra kuulutuse läbi, jõin klaasi külma wett ja hakkafin jälle toas edasi tagasi sammuma, itta sealjuures sonides:

„Sinised futad! Sinised futad! Oh faatris, ole ometi lord mulle armuline ja lasse mind neid leida!“

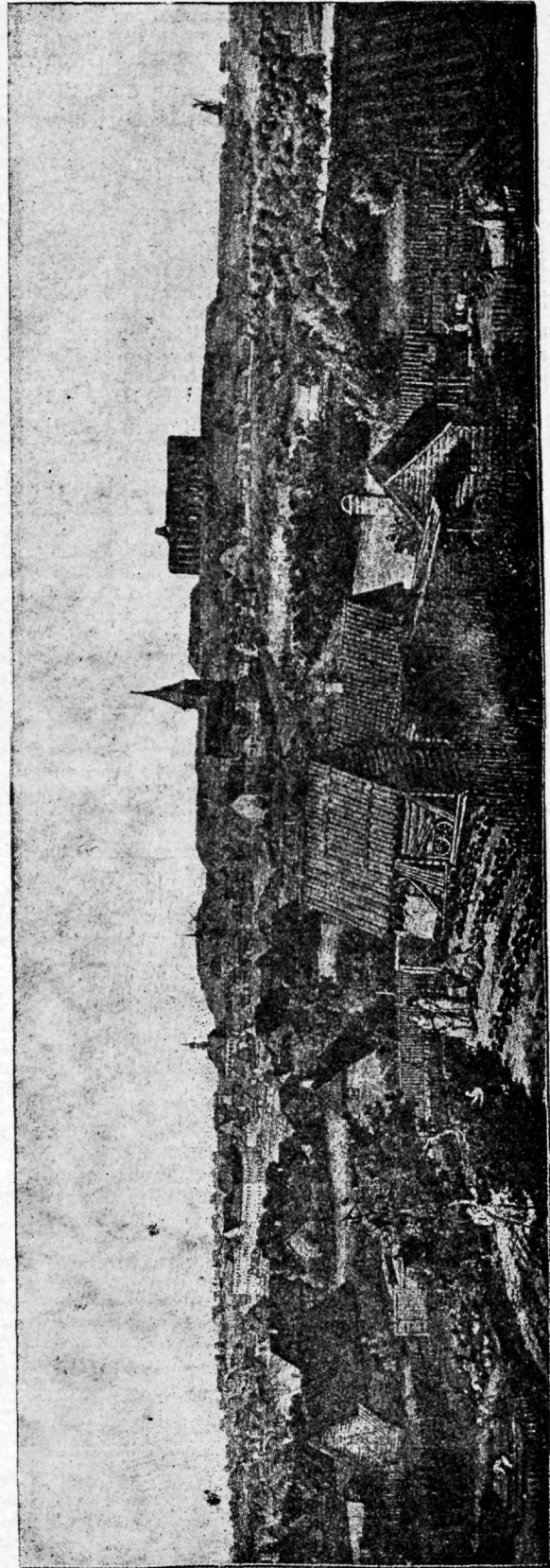
Alles kolmandamal päewal, kui ma kuulutuse juba kahelümneuitendamat lorda läbi olin lugenud, tulin hea, algupäralife mõtte peale, mis mu meelesolu korraga teifeks muutis. Jah, see mõte paistis mulle korraga nii selge ja abianew, et ma rõemu pärast peaaegu lakte oleks taranud. Mis jaots neid üleüldse leida! Wõib hoopis targemalt talitada. Ma wõin ju neid väga hästi kaupluseft osta ja kaotajale ilufaste kätte wiia. Ruttu panin ma enef riidesse ja tormafin linna sulle õfima. Ma olin kindel, et ma juba tunni aja pärast selle saladuslife ja tundmata neiuga tuttawaks jaan.

Kuid asi ei olnud fugugi nii kerge, nagu ma arwafin. Efimefes Wiru uulitsa magafinis, kuhu ma nagu wihane fakslane fisse tormafin, wastati mulle:

„Rahetfeme väga, kõil on ära müüdfud. Waewalt wiie minuti eest müüfime wiimafe paari. Eht soowite teifewärwitifi? Meil on suur tagawara ja väga ilufad mustrid.“

Õõnalauumata joolfin ma kaupluseft wälja. Ma käifin kõil Wiru-, Harju- ja Piita uulitsa kauplused läbi, ja igalpool kuulfin ma ühte ja sedafama wastust:

„Rahetfeme, kõil on müüdfud.“

Tartu linn 1805. aastal.

Tõmbejõud.

"Mis ja kellaft vaatad?"
 "Mul on juba aeg teatri minna."
 "Noh, kas on teil ka tänawusel hooajal uusi jõudusi?"
 "Ja, meil on tänawu õige haruldane ja tugew tõmbejõud!"
 "Teie teete mind uudishimulikult! Mis ta nimi on?"
 "Nimi ei puutu asjasse; kõnes olew tõmbejõud on uus mootor, mis meie raud-eesriide poole minuti jooksul üles tõmbab."

Nüüd võtsin nõuks kõik kauplused läbi käia, niipalju kui neid Tallinnas ülesilbse olemas on. Ma võtsin vooimehe ja hakkasin sõitma. Aga ka nüüd ei olnud minu otsemisel erilgul mingit rahuldawat tagajärge. Igalpool wastati: "Ei ole, wiimase paarini välja müüdnud." Just nagu oleks sukataff üle Tallinna käinud ja kõik finifed sulad wiimase paarini häwitanud. Mitte ühtki paari ei olnud minu jaoks üle jäänud. Meeleheitlikult haarasin ma kättega peast kinni ja mu filmi paisusid pisarad.

Wiimaks, õhtu eel, ühest Pärnu maantee kauplusest leidfin ma seda, mis otffin: wiimase paari finifid siidijutte. Wiimase paari!

Sinna seest Gutheri magasinist otffin wäikse punasefi puust kartongi, panin selle sisse sulad ja sõitfin siis põkjuwa siidamega Maakri uulitsale.

Ühikse sõidu järele seifin ma juba selle maja ukselehel, mis kuulutusel üles antud, ja ühe minuti pärast olin ma juba eestois, kuhu mind tüdruk, kes mulle ukse awas, oli juhatanud. Veel üks minut — nüüd ilmus teisest toast kestmise kaswuga walgetwerd naisterahwas, kes magufalt naeratades ja filmi tehes, mulle oma kae teretamiseks wastu trutas. Ma lähenefin tale julgel, iseteadwal sammul, aga — äkitselt langes kartong minu käest põrandale ja minu suust tõlas imestusehüüe:

"Isfand Jumal! Millly! Wõi siis sina elad siin!"

See armastusewääriline lähapeaga neiu oli ju minu wana sõbranna, kellega ma juba lapsepõlwest saabit tuttaw olin. Meie suudlesime üksteist õige siidamlikult ja olime erilgul äkilise ootamata kokkujuhumise pärast piifut kohmetanud.

"Kuda sa mu adresfi teada said?" küffis wiimaks Millly, kui meie oma esimesest kohmetusest juba piifut toibunud oli-

me. "Seft ma elafin kaks wiimast aastat Petrogradis ja olen alles teist nädalat Tallinnas."

"Kuda ma su adresfi teada sain?" lausufin ma, "eks ifka ajalehekulutusel laudu!"

"Ah finiste siidifukkade kulutus?" sähwas Millly wahela ja purstas laginal naerma.

"Jah, seefama kulutus," kohmasin ma tafa ja poolhäbelitult. "Aga kuda see lugu siis sinuga dieti juhtus?"

"Ah kuda ma oma sulad ära kaotasin?" Millly hakkas uueste ägedalt naerma. Siis wõttis ta mõlemi käega mul kaela ümbert kinni ja soffistas mulle kõrwa sisse:

"Efff! Jumala pärast, waihi! See on saladus!"

Nende sõnadega talutas ta mind wäiksele kõrwalt.

"Waata," ütles ta mulle, kuna ta mu kõrwale sohwale peale istus, "ilmas juhtub ju nii mõndagi. Ja kui kellegil häda ja puudus kätte tuleb, siis audub ta sagedaste mõne õige kawala plaani wälja. Mõnda oli lugu ka minuga. Mulle tuli järsku hull tuju peale näitlejannats hakata. Ma awaldasin Petrogradist kirjalikult sinise Eesti teatri juhatusel oma soowi ja sain ta kutse proowietendusest oja wõtta."

"Noh — ja siis?" lausufin ma tema jutule kannatamalt wahela.

"Noh — ja siis tuli wiimaks niifugune lugu, et ma oma proowi etendusega hiilgawalt läbi kuktufin. Et ma ainult kahetümne rublaga Petrogradist wälja sõitfin, siis tuli mulle peagi puudus kätte, iseäranis seda filmas pidades, et mul juba neljaastane poeg on, teda ma ka ainuüffit toitma pean. Sa saad ometi aru?"

"Noh — ja siis?"

"Noh — ja siis panin ma kulutusel lehte: "Otfin mingi sugust kergemat tööd. Aidake!" rääkis Millly tundlikult, peaaegu haleda häälega. "Aga keegi ei kõsanudki minu kulutusel peale. Ma ootafin paar päewa ja panin siis uue kulutusel lehte: "Jumala pärast aidafe waest naisterahwas! Laenake tale kümme rubla." Jälle ootafin ma asjata, ei mingi sugust wastust!"

"Noh — ja siis?" küffin ma juba poolpahaselt.

"Noh — ja siis tuln ma otfufele, et Tallinnas neid õige wahela on, kes puudustkannatajatele abi annawad, aga küllalt neid, kes mõne kergemeelse naisterahwaga tuttawaks tahakfiwad saada. Jah, neid on sadaneid!" kirjus Millly, kuna tema palew wiha pärast punetama lõiwad.

"Ja sellejärele panin ma kulutusel lehte, et ma finifed siidifukad ära olen kaotanud," rääkis ta elawalt edasi. "Teadagi, niifuguseid sulke ei wõi ju keegi leida, aga kawalerist oleks küllalt, kes lohe selle mõtte peale tulekfiid, et niifuguseid sulke wäga kergeste magasinist osta wõib, mida mulle siis kui leidust kätte wõib wiia."

"Noh — ja siis?" küffin ma warisewa häälega, kuna ma enese Milllyst tahmata piifut eemale nihutafin.

"Noh — ja siis oli mul juba järgmisel hommikul päewaselge, et ma oma arwamises sugugi ei olnud ekffinud," hõiskas Millly suure meeleheega, "Kas sa wõid aimata, mitu paari mulle illeilbse sulke on toodud?"

"Ja ilma et ta minu küffimist ära oleks ootanud, lifas ta juba naerdes juure:

"465 paari helesinifid, tuliuufi, kõigeparemaid siidifukke!"

"Ma awafin suu, et midagi wastata, ja uueste langes kartong minu käest põrandale.

"465 paari!" hõiskas Millly selle aja sees weel kord wõidurõõmsalt. "Sina müüffin ma nad kõik ühele kaupmehele, kes mulle kolm rubla paari eest maksis. Nii siis — kabe päewa jooksul olen ma endale kerge waewaga 1395 rubla raha kogunud."

"1395 rubla?" kordafin ma rõhutud häälega, "kergemeel'us on siis sulle õige ilufat sõjatulu maksnud?"

"Jah, õige ilufat sõjatulu. Aga mis sul seal on?" lifas Millly järsku juure, minu ees põrandal lamawa kartongi peale näidates.

"Ma tahtfin juba wälja plahwatada:

"Seal on see 466 paar," aga ma sain ennaft weel koguda ja sõna sabast kinni haarata. Et aga Millly mitte wastust wõlgu jääda, ütlesin ma ironilifelt:

"Selles kartongis on kuus tosinat ninarätikuid, millega kergemeelsus, kui ta oma tegu kahetseb, oma pisaraid võib kuitwatada."

Ma suudlesin Willy lätt, haarasin kartongi pörandalt pihku ja lahkusin. —

Järeldõna: Kui mõni neiu praegusel elukallil ajal siniseid stiidijutte peaks tarvitama ja tal nende ostmiseks raha puudub, siis võib ta minu käest ühe vana kingitusena saada. Minu aadress: Tallinnas, Pelgulinnas, kõige suuremal uulitsal, pahemat lätt, ümber nurga. Stand wanapoiis.

Rorteriotsija draama.

(Meie aja elust ja õpetlit.)

Otse sellepärast, et sebasama ka teistel armjatel ligimestel võib juhtuda, otjustasin ma alamajärgnevat lugu kirja panna, sündmuste järjekorrast hoolkaste kinni pidades. Sain kogemata oma tuttava Belkiniga kokku. Lõbusas tujus! Terwe nägu särab kirjeldamata jaburast õnnest.

"Noh, mis rõem sul on? Ohtetui oleksid mehinädalad... Wõi päätsid mõne raswase „ane“? Käisin ma tema käest. „Ja misjugu see veel!“ piitub Belkin õnnest lämbudes. „Rorteri leidisin! Noh, mis, wend? Ets ole? Tra-la-lari-ra dshin-bum-bum!“

"Soowin õnne, südamest soowin õnne," wastan ma ja pigistan rõhuga tal lätt. „See on meie aja kohta tõeste päris õnn. Kujutan juba ette, kuidas sinu abitaasa rõdumustab. Kolid warsti suwemajast linna? Wõi kolisid juba?“

"Ega siis kōid nii ruttu wõi kōia kui Kalkwere kohus. Sinu arwates on wiist lugu nii, et kui inimene lōrd rorteri on leidnud, siis ta kōhe ka sisse kolida wōib..."

"Banal ajal oli see juust nii. Noh, aga kuidas praegusel ajal, jeda ma dieti ei tea."

"See'ep see on, et nōud enam wana aeg ei ole. Lõhikdalt helda, rorterit jōna otsekohekes mõttes, nagu sina jeda arwab, ma ei leidnud. Kuid ma leidsin inimese, kes ta mulle leiab, ja kui see mulle kohaje leiab, mafjan ma temale waewanagemise eest sada rubla. Panin kuulutuse lehte ja leidsin. Kalliskivi, aga mitte inimene. Ah jah, kas ja ei tea, kust pubeli wiina saaks. Ma jooftin temaga sinasõprust."

"Seda ma ei tea. Aga little mulle, kus ja oma raha hoiab? Pangas wōi kodus?"

"Kumal küsimus! Sina ei usalda ka ainuisti inimest." "Oh ei, ma muidu naljatasin. Noh, soowin õnne, et sul hästi lähets. Terwita abitaasat minu poolt."

* * *

"Noh, mis sinu kalliskivi teeb?" küsin ma Belkinilt. Minu sõbra filmades walgatab korraks kerge, waewalt märgataw rahutuselt, kuid ta wastab julge ja kindla häälega.

"Tānan, pole wiga. Nihtub tasakesi."

"Rorteri said juba?"

"Ei juust weel ei saanud. Rorteriotsija kolis ajutiseks minu juure suwemajasse. Seletab, et rorteri otsimiseks minule ennemalt, nagu lōrd ja kohus, oma jõudu pea kosutama. Peaasi, jalgu, siis kopsu ja ülepea lihakeid. Selle kõige jaoks on wārsket õhtu tarwis ja muidugi ka head toitmist. Eihapaastust ei taha kuuldagi. Ah jah, little mulle, kuidas ja kust sina liha saad?"

"Ei kuidagi ja ei kustilt. Ujan ilma lihata läbi."

Belkini rinnust tungib õhtamine wälja.

"Mis sinul wiga. Sina wōid ilma lihata läbi saada. Sinul on rorteri lōdes. Aga, waat, minul on hoopis teine lugu. Mina ise naisega saaksin muidugi ka ilma lihata läbi. Kuulus õpetlane Karl Vinney ju kinnitab, et inimese hambad ja sooltekawa umbes sama laadi on nagu ahwil, ja ta, järelikult, mitte liha ei pea sõõma, waid puu- ja aiawilja. Noh, aga tema ei ole nõus..."

Dmaga rahul.

Kahe aasta eest käisin ma weel Läturul wanu asju müümas, kuna ma aga nüüd kolme maja peremees olen ja 200,000 fularaha omaks wōin nimetada.

"Kes? Sinu rorteriotsija?"

"Muidugi tema. Kes siis muu? Ta little otsekohe: „mina oma sooltekawa Karl Vinney'le ei ole näitanud ja, ülepea, ta ise on eht ahw.“ Mina tähendan temale küll ettewaatlikult, et Vinney ammu juba surnud on, aga tema muudkui raiub wastu: „ükskõik, minule andke liha, wōi ma jatan teile rorteri otsimata.“ Tähelpanemisewārt inimesel! Ma olen kindel, — ta leiab niisuguse rorteri, et esa kas lusti pärast. Mis ja arwab?"

"Ma arwan, et ta juba leidnud on," jähwan ma ruttu ja lahtun weel kiiremaks, et Belkin minu käest pikemat seletust ei nõuats.

* * *

Järelegi saime lōrd kōttu.

Nāhtawaste ruttas ta kusagile.

"Noh, kuidas on?" küsin ma tema käest, filmapilguks peatades. "Mis rorteriotsija teeb?"

"Pole wiga, lähēb tasahilutsefi. Tõõle hakkas. Aga taju pidin temale kõrgendamani kuni kolmesajani. Palka nõuab ka nüüd weel. Little, saapad kallid, sõidukulu, jeda ja teist. Ei ole midagi parata. Peab andma. Tähelpanemisewārt inimene. Muusib kui hāgijas ringi. Tule lōrd meile, tutwustan teid."

* * *

Juba mõuda aega polnud ma Belkinit näinud. Tema senistest jutustustest hūwitatult otjustasin teda suwemajast üles otsida.

Sõidan sinna. Küsin toatübrutult:

"Kas herra kodus?"

"Kodus küll," wastab see kawala naeratuslega; „aga ei tea, kas teid wastu wōib wōtta: kibedaste ametis.“

"Mis ametis."

"Saapaid puhastab, rorteriotsija saapaid. See, kes meil itka on ja rorterit otsib. Sõõb ja jōob ja lafē ringi. Praegu sõitis prouaga rorterit otsima, herra aga pani saapaid puhastama..."

Toatübrut purstas naerma ja lippas minema.

Belkini leidsin ma tõõgilt.

"No jah!" jähwas ta minu terwituse wastuseks. "Sõitis naisega rorterit otsima, aga mina pean temal

saapaid puhastama, sest et täna õhtu naisega teatrisse lähemad. Seda olewat temale meelelahutuselks waja, muidu ei leidwat korterit. Ja ülepea — no, mis ja hiritad! Tõmban sul saapoga vastu wahtimist, kui nõnda minu o'isa wahid!

Mina katusin muidugi et minema sain, ja paar nädalat hiljem kuulsin, et Belkin lõppude-lõputus ikkagi omale korteri leidnud — hullumajas. Sire P Brandy.

Seda ja teist sõjapäewilt.

On olemas waga jutt ühest targast tiskerist, kellel paberit ei olnud ja kes siis arstil rohutähe kriidiga utse peale kirjutada laskis, utse maha wõttis ja sellega siis apteeri rohku saama läks.

See waga jutt tuli mulle meelde, kui ma ühe apteegi kulusust lugesin, et igal rohutahjal oma nõu kaasas peab olema.

„Lubage 10-ne kopika ette lastori õli.“
 „Pudel on?“
 „Ma pojale tahaks.“
 „Aha. Poiss, 100 pudel siia.“
 „Meil polegi pudelit. Walage talle otsekohe kurtu.“
 „Aga kas tangel elate?“
 „Ei. Lähedal. Küll ta enne koju jõuab.“
 „Soo. . . Ja mis teie sinna ämbri sisse tahate?“
 „Nätsuke glitserini. Muud nõu ei olnud läepärast.“
 „Jme, et teie veel waati ei toonud. . . Hei, mamma-kene, mis teie last riidest lahti kiute?“
 „Paluksin, et noored herrad lapsele weidi siia pulbrit peale riputaks.“
 „See ei lähel. Wõtke kaasa ja riputage tale kodus ise „sina“ ja „sinna“. . .“

„Astun kauplusesse, et galosfa osta.“
 „Palju galosfid maksavad?“
 „6 rubla 50 kopikat.“
 „Nii kallid?“
 „Meie teeme teile 10% hinnaalandust ja nii tulewad teile galosfid kõigest 5 rubla 85 kopikat maksma.“
 „Mis see tähendab?“
 „Kas ei ole see hinnaalandus wast sellepärast wälja mõeldud, et galosfide kallist na „pehmenbada?“
 „Muibu — 5 rubla 85 kop., see on kallid, aga 6 rubla 50 kop. ja 10% hinnaalandust — see juba lähed.“

„Tõõpuudus annab ennaft juba igal pool tunda.“
 „Segi furnumatjateft on suur puudus.“
 „Neil päewil nägin, kudas keegi jurnu ise omale Rahumäel hauda kaewas ja seal juures kwide külma ja kuumu kuradi juurde soowis.“

„Pea on wiististe aeg käes, kus teenijaid ainult veel muuseumis piirituse sees pudelis näha wõib.“
 „Mul oli hea teenija, — niisugust teenijat on wähe, kui Kata oli — aga see äraneetud kolimine! . . .“
 „Kõltsin äärmelt „datsilt“ Tallinna tagasi.“
 „Tallinna jõudes teatab Kata korraga mulle, et ta minu teenistuseft lahkus ja weewoorimehels hakkab.“
 „Woorimees, kes minu kraami wedas, oli tale weewoorimehe ametit kuldseis wärwides kirjeldanud ja . . . üks naisweewoorimees oligi Tallinnas rohkem.“

„Kallisusel on siiski oma heakülg.“
 „Enne ähwardas Tallinnat igal aastal wärskemarja ja bunte hoodjal itka koleera, aga tänawu pole selleft kollist kuldagi.“

Kui aga tuul bunte ja marjabe hindasi küsida, siis on ahi kõhe mõistetaw. See peab ju ometi miljonär olema, kes niisuguste hindade juures veel koleerani süüa jõuab.

Et praegu niisugune aeg on, kus teine inimene, kui ta sulle täht annab, oma sõrmed üle loeb, kas nad kõik itka weel alles on, huwitas mind õige teada saada, kudas siis wargad praegu elawad, kas nad ka lihapaastu ja suhkru-puuduse all kannatawad, paberist saapaid kandma peawad ja ainult kuumast usust sooja saawad.

Juhtumist sain ka ühel heal päewal Rafflestga kokku. Ja, mõtelge! See herra „tõötav“ iga päew, a'ab warandust kokku, mis hirmus, ega kohtuhirnu pole tal sugugi karta; sellepärast, et teda keegi kohtusje ei kaeba.

Raffles murrab, näituselks, kellegi kaupmehe keldrisse sisse ja leiab seal ärapeidetud suhkurt, puid, liha. . .

Ja arwate, et ta niilid omal kõik tasud nibinal nibinal täis a'ab ja siis jälle „jätjed teeb“? . . .

Ei. Raffles hakkab keldris müra ja kola tegemo, et teda waatama tulbaks. Enamaste laulab ta:

„Kui siit pilwepiirilt alla waatan. . .“
 „Kui siis keegi, kas kojamees wõi kojamehe naise noorem abilise waatama tuleb, saadab ta seda peremeest oma jutule kutsuma.“

Muidugi mõista, et peremees Rafflest soowi täitma peab, muidu annab see üles, kus „wahid talweporteris“ on.

Raffles on niimoodi palju suhkurt kokku ajanud ja saadab seda alatafa Pärnu ja ka Wislandi müügile.

Wt te raudteel, waid hobustega. Olewat julgem.

„Sgale hobusele olla tabja sisse grauweeritud:“

„Lord Lister.“

„Päewalehes“ pahandas keegi, et „Sjarjuwärawamäel“ kellner ikki lauas istujat ei salliwat ja tähendust teha: „одному не полагается.“

Kuulasin asja järele. Tõepoolest, kellnerid on, kas suurend inimesearmastajad wõi jookseb „naiste wesi nende westkile“, kuid nad tinnitawad:

„Meie ei taha, et inimene ikki on.“

Jah. Boomade kaitse selts meil on, kas ei asutaks Sjarjuwärawamäe kellnerid ka „lindude“ kaitse seltsi? . . .

Tallinnas on üks liit inimest wälja furnud. Enne wõis õhtul Merepuiesteel eidekese näha, kes, komps kae peal, mis laps pidi olema, armuandeid palusid. Müüd ei ole neid enam.

Nende kadumist tuleb sellega seletada, et puid enam saada pole; ei ole enam, millest last teha. . .

Käisin linnaisa Mošaföödrme jutul, küsimas, mis ta Balti mõisnikude eesõiguste ärakaotamise kohta ütleb.

„Elatanud linnaisa wastas:“
 „Sabade peale ei awalda see mingisugust mõju.“
 Digi Adloc.

„Nulltsal.“ „No küll ja oled aga enese täis tõmmanud. Küll saad naise käest nahatäie, kui koju lähed.“

„Aga mitte ei saa!“
 „Kas sul siis nii hea naine on?“
 „Wõi hea? Mitte temas ei seisja põhjus, waid selles, et jalad mind praegu koju ei kannagi.“

„Wiifatas pois.“ „Kui te oma wallatust ei jäta, teen sinul wõi Rosfil piitsid punaseks.“

„Ei, ei, mitte minul, ema. Meesterahwad peawad naisterahwastele itka eesõiguse andma. . .“

Juridilisel pinnal.

Bene keelest — mer.

Tihedas pargis pingi peal istuvad noormees ja noore-wõitu mustaverd neiu, wäitse süuga, mille huuled nagu juba looduse poolt südamel sarnased on; nad tituwad petlikult ettepoole ja iseenesest amatelewad suublusle, nagu Cewa õun patulangemisele meelitas.

„Ei, teie olete hirmus ilrann!“ räägib noormees. „Meie oleme juba rohkem kui nädal tuntud, aga teie olete mulle endiselt terra incognita!“

„Kuid on teil minu oleku peensusi tarwis teada?“ wastab mustavereline. „See on ju, minu arwa'es, täitsa illearune.“

„Mispärast illearune? .. Kui ma teaksin, kus teie elate ...“

„Ma ütlesin ju, et elan suwitusmajas, Piirikülä.“

„Rohkem ... rohkem! Ma tahan teie mehe kignime teada saada!“

„Ha-ha-ha! Mida veel! Aga wõib olla leht kunagi ja a te teada.“

„Tawake! Mõistke, kuidas ma teid palawat armastan, aga teie? ..“

„Armastate? Ja kas siis ometi 'incognito' armastada ei wõi! Oid ju ometi inimesed, kes isegi näopiltist 'armastastid'! .. Tähendab, teie armastate pahaste.“

„Kuidas — pahaste?! Mõlega wõin ma oma armastust tõendada?“

„Noh, seda ma juba ei tea!“ naeratab neiu.

„Tahate, ma heidan end wette?“

„No noh, see on juba lollus!“ tähendas neiu tõsiselt.

„Seesugusel juhtumisel — tahate, ma tulen filmapilt teie järele, waatan, kus teie elate, ja ütlen teie mehele, et ma teid armastan, ja nõuan teid enesele?“

„Aga kui mu mees ära sõitnud on?“

„Hm ... Siis ei tea ma tõeste kuidagi oma armastust tõendada ... Aga siiski olen ma kõige peale walmis!“

„Käitufeks, mille peale?“

„Üstakõik! Käitufeks olen ma teid walmis suudlema, ehk küll selle peale wihastatsite!“

„See on juba liig!“ hääldas neiu.

„Liig? Jah, ma tean, et liig ... Ma ju ütlesin, et ma igasugust kelmust olen walmis tegema. Ja nüüd, nüüd ... näete —“

Noormees wõttis neiu ümber kinni ja musutas teda mitu korda südametavilistele huultele.

Selsamal filmapilgul ronis pööstastikust jäme daam wälja, kargatas parajal juhtumisel palawa kõnega. Selles kõnes oli tähendatud, et noormees tema tüdruku musutanud on, peab temaga abieluse heitma ja m. Siin ilmufid korraga, tühi teab kus kohast, kaks tunnistajat.

„Lu-lubage! Kuidas abieluse heitma? Teie tütar on juba mehel!“ hüüdis noormees.

„Kes seda teile rääkis?“

„Mina, mammife ... Ma tegin ainult nalja.“

„Kuidas — tegite nalja?“ sõnas noormees ehmatades. „Aga laulatuseförmus teie sõrmes?“

„Oh, mis förmusesse puutub,“ segas ennast mammi wahetele, „siis ei andnud laulatuseförmus weel õigust minu tüdruku suudelda ... See förmus on minu, kuid et mu käed lihawats muutufid, ei wõinud ma seda enam kanda ... Ja ma andsin ta oma tütrele kandmiseks. Meie seadustes ei loeta seda eksimiseks ega ka kuriteoks. Minu mees on advokat; meie tunneme seadust, ja antud juhtumisel toime-tasid ma kindlal juridilisel pinnal.“

Zoomulif karistus. Professor (eksameneerides): „Ütelge mulle, herra üliõpilane, misjuguise karistuse alla langeb see, kes laht naist peab?“

Üliõpilane: „Kahe naise pidamise eest ... kaks ämma ...“

*) „terra incognita“ — tundmata maa.

Raitseingel.

Raupmees Rurm: „Kuda julged sa nii pimedal ajal ja ühiskus kohas jalutada? Kas sa ei kard, et keegi sulle kallale wõib tungida?“

Raupmees Rawal: „Misjuguistel kordadel wõtan ma ilka ämma kaasa, siis ei julge ka kõige jultunum kurjategija mulle kallale tungida.“

„Sypinud“ kõõgitaõbruf. Proua: „Aga mis te ometi terwe päewa läbi teinud olete? Kell on juba seitse, aga teil ei ole jännes islagi weel praadimas!“

Kõõgitaõbruf: „Ei ole minu süli, proua; ega see jännes kana ole, et ta nii ruttu titutud saaks?! Hommikust saadil mässan temaga, aga wõlurwad kõik alles peal.“

Kurjatunlutaw tundemärk. Bruut (oma peigmehele-autofühile): „Sa ei armasta mind enam, Alfred?“

Peigmees: „Mispärast sa seda mõtled, mu kallim?“ Bruut (kurwalt): „Sellepärast, et sa meie majast mööda sõites enam ei tuututa!“

Sõõgimajas. Kälaline: „Ma leidfin supi seest juuksendela.“

Sõõgimaja perenaine: „No waata! Mul kaowad ühtlugu kõõsugu asjad ära, ja ma ei tea, kuhu nad jääwad! Praegu alles kadus saapatonts.“

Suhtruwaesel ajal. „Lubage, apteekriherra, midagi rohtu — põletasin suu ära.“

„Kudas teie ta siis ära põletasite?“ „Käisin eila kohwimõderats: rüüpasin suure suutäie, ei teadnudki, et nii tuline teine; näe, harwa ju saab, ei osta enam juua teist.“

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmine wältab edasi.

Tellimise hind kättesaatmisega aastas 5 r. 50 L, 6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 L. Toimetusest ise ära wites: aastas 4 r. 50 L, 6 kuu eest 2 r. 30 L, 3 kuu eest 1 r. 30 L. Imub iga laupäew. Adressi muutmise eest 10 kop. Adressi muutmisel ja tellimise uuendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetuse ja tallimise:

Tallimas, Harju ja Kiiuüli uulitsa nurgal nr. 46/15, „Leaduse“ raamatulaupluses.

Linnas on nii suur põletispuude puudus, et keegi masinist kitsaroopalisel Pärnu raudteel sunnitud oli oma korteri lähedal, konduktori protestist hoolimata, rongi kinni pidama, et naistele teema wett anda, sest naine oli terve nädala büroouulse ees puutshelki ootanud, aga sellest hoolimata ilLAGI tihja kättega tagasi tulnud.

Sakamaa wõllanali. „Ema, luba üks taskurätik?“
„Mis sa sellega tahad teha?“
„Eihatükk tultus supitaussi ja nüüd ei leia teda sealst muidu üles, kui peame supi läbi riide lastma.“ —is

Sühidalt ja selgelt. Peremees: „Aga, herra Werner, see kuub, mis teil täna seljas, on ju väga lühifene.“
Selli: „Pole midagi parata. Ma lasin ju kuue selle raha eest teha, mis teie minu kuupalgale juurde lisasite.“ —is

Loomade armastaja. „Mis asjamehelt lasete teie oma poega õppida, isand Sepp?“
„Ma tahtsin teda kingsepa juure õppima panna, aga et poisj väga loomast armastab, lasen ma teda lihunikuts õppida.“ —is

„Nii siis, sa kurdad, et sinu ema lest kolme lapsega on. Koh, aga kes su isa on?“
„Isa? Isa lastub . . .“

Parandaja. „Koh, Maali, kas su mees ikka veel joo?“
„Sirmsaste.“
„Aga sa wõiksid katsuda teda parandada. Näe, räägiwad, siinsamas uulitsal olla üks palwewend, see wõtab palub nii laua joodikuga, kuni see wiina maha jätab. Sa wõta, wii mees tema juure.“

„Käisin juba.“
„Koh, ja mis?“
„Seltsis tõmbasid ninad täis: mees ja palwewend.“

Ei ole aega. Naine: „Meie waejed lapsed! Pea-aegu italki ei näe nad find! Hommitul enne kooli minekut magad ja weel; kui nad koolist tulewad — oled ja weel ametis; toju ja tuled alles hilja õffel, kui lapsed juba ammu magawad! Sa peatsid neile wähemalt wahetewahel oma nimekaardi saatma.“

Sõõgimajade kriided. „Kuulge! . . . Mispärast“ mulle täna poole wäiksemad lihakoogid anti kui eila?“
„Kas ma ei wõiks teada, misjuguje laua ääres teie eila istusite?“

„Mina all laua ääres.“
„Koh, näid on selge. Mna alla laua peale anname meie itka suuremad portsjonid.“

Roduloomade arstimine

on kõige targem loomaarsti raamat. Iga haiguse kohta selged juhatused ja läbiproovitud arstirohud.
Hind 30 kop. Kõwas köites 40 kop.

Meie Matsi järgmine (110.) sõjanummer ilmub
24. septembril.

N. B. Üksikute numrite ostjaid palume lahkest tärele panna, et neile ostmisel mõnda teist „Meie Matsi“ nime- ja kujulist lehte meie lehe asemel kätte ei pistetaks.

Довз. воен. цензурою. Wasutataw toimetaja Jakob Jaason. Wäljaandja J. Muni. M. Schiffer'i trükk, Tallinnas

EESTI-
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR